

město pro rodinu

Z obsahu:

- **SERIÁL: Sociálně právní ochrana dětí – Nebojte se kurátora**
- **Rozvoj dětské čtenářské dovednosti**
- **V knihovně jsou děti vítány**

Dan Ťok: Po vodě z Budějovic na Orlík již příští rok

Ministr dopravy Dan Ťok navštívil koncem dubna stavbu dálnice D3 u Borku a jihočeskou metropoli. Před začátkem letní sezony jsme se ho zeptali nejen na aktuální opravy jihočeských silnic.

Řidiči se obávají dopravních omezení v době letních dovolených, kdy se častěji vydávají na cesty. Na jaké opravené nebo nové úseky silnic se mohou v jižních Čechách těšit?

Letos v kraji opravíme čtyřadvacet větších úseků silnic prvních tříd. Tři úseky na silnici I/3 Praha – Č. Budějovice – hraniční přechod Dolní Dvořiště, např. nebezpečný úsek u Nažidel či obchvat Dolního Dvořiště.

Pět úseků na páteřní I/20 z Budějovic do Plzně, např. obchvat Vodňan, most a úsek u obce Sedlec, silnice v Českých Budějovicích u obchodního řetězce Globus či úsek silnice za Blatnou ve směru na Plzeň. Tři úseky na I/19 v severní části kraje, tedy Žďákovský most, úsek u Mirovic a čtyřpruh v Táboře u mostu přes nádrž Jordán. Dva úseky na silnici I/39 z Buděj-

jovic do Českého Krumlova, které zahrnují úsek za Rájovem a přestavba křižovatky v Českém Krumlově. Dále na silnicích v okrese Jindřichův Hradec, na I/24 z Třeboně na Veselí nad Lužnicí, na silnici I/23 úsek za sjezdem z dálnice D4 ve směru na Kardašovu Řečici a úsek před hranicemi s krajem Vysočina u Horního Bolíkova, na silnici I/34 oprava kruhové křižovatky v Třeboni, oprava mostu ve Staré Hlíně. A samozřejmě ještě další silnice.

Z nových úseků bychom chtěli začít na podzim se stavbou I/22 u Strakonice. Mezi opravy je zahrnut např. úsek Český Rudolec – Slavonice. Mimocho-dem Jihočeský kraj byl z hlediska finančního objemu druhý nejúspěšnější v zemi. Omlouvám se, ale i letos bude oprav poměrně dost. Rád bych, aby dopravní infrastruktura dohnala manko z minulých let. Doporučil bych proto lidem, kteří budou plánovat dovolenou s autem, aby se před jízdou podívali na web dopravniinfo.cz. Najdou tam vždy aktuální mapu, kde přesně opravy probíhají.

Pokračování na straně 2.

Člověče – porad' si

Víte k čemu a komu slouží krizová centra a na koho se obrátit při problémech se šikanou? A jakou službu mohou využít vaši bližní, kteří již přestávají být soběstační? Zahrajte si v českobudějovické radniční výstavní síni hru: „Člověče – porad' si“ a proveďte své znalosti v tématu sociálních služeb. **Výstava potrvá od 6. do 22. června 2016.** Její patronkou je Lucie Kozlová, radní pro sociální věci a finance.

Výstava hrou *Člověče – porad' si*, speciálně vytvořenou pro odbor sociálních věcí, představí obří kostku, živé figurky tvořené jednotlivými návštěvníky a širokou oblast sociálních služeb. Návštěvníci se mohou nechat vyfotit za „figurkovým“ fotoplátnem nebo zkusit štěstí v kuželkách. Výstava koncipovaná jako mobilní bude sloužit i na dalších akcích.

Dan Ťok: Po vodě z Budějovic na Orlík již příští rok

Pokračování rozhovoru z titulní strany.

Foto: archiv Ministerstva dopravy ČR

V souvislosti s modernizací železnic navrhuji místní iniciativy alternativní využití zrušených úseků tratí. Co si myslíte o nápadu přebudovat bývalá drážní tělesa např. na cyklostezky?

Myslím, že lepší než hodnotit myšlenku přestavby kolejí jako takovou, je mluvit o konkrétních tratích.

Na jedné straně může vzniknout opravdu velmi atraktivní, využívaná turistická cyklotrasa, s nízkým převýšením, v hezkém prostředí, na straně druhé jsou poměrně vysoké finanční částky za revitalizaci. Každopádně bych takovou změnu nediktoval direktivně z Prahy. Kraje, města či obce by si měly říct, jestli ji chtějí, jestli chtějí nést alespoň částečné náklady na proměnu a ptal bych se i lidí, kteří bydlí v krajině u opuštěných kolejí, jestli a jakou změnu chtějí.

Jednou z cest ke zvýšení komfortu v železniční dopravě je nákup vlakových jednotek do vlastnictví státu nebo kraje a jejich pronájem vybraným dopravcům k výkonu regionální dopravy. Umožnily by takový postup např. dotace z EU? (např. OP Doprava?)

Dotace takovou variantu umožňují a chtěli bychom nakoupit vlakovou flotilu v hodnotě až 20 miliard korun, kterou na deset až patnáct let půjčíme dopravcům. Zhruba polovinu z této částky jsme nachystali pro regionální tratě. Nové vlaky garantují moderní komfort pro cestující a soutěž mezi do-

pravci výrazně sníží cenu, zlevní údržbu a zvýší úroveň služeb. Už v tomto roce bychom rádi vypsalí soutěž na motoráky, v příštím pak na elektrické soupravy. Některé z nových elektrických souprav bychom nasadili i na trať Brno – České Budějovice – Plzeň. S kraji o takovém financování nových vlaků pravidelně jednáme.

Vidíte ze strany státu možnosti v podpoře rozvoje dalších oborů dopravy, které se bezprostředně dotýkají Jihočechů? Např. letiště v Plané u Českých Budějovic nebo splavnění Vltavy...

Letiště České Budějovice je provozováno od roku 1937 a jeho dráhy přímo vybízejí k modernizaci. Z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury ale bohužel nelze financovat projekty v oblasti letištní infrastruktury. Náklady jdou vždy na vrub vlastníka letiště. Nicméně podporujeme úsilí kraje i Českých Budějovic, což by se mohlo odrazit i v aktuálně schvalované koncepci letecké dopravy. Jinak pokud jde o vodu, letos v Hněvkovicích dokončíme stavbu poslední plavební komory na jihočeské části Vltavy, takže v plavební sezoně 2017 propouští rekreační lodě od Budějovic až po Orlickou přehradu.

Během letních venkovních aktivit je zvláště důležité věnovat pozornost dopravním rizikům. Zaměříte se Váš úřad na osvětu ohledně bezpečnosti

„Ze státního fondu jsme dali Jihočeskému kraji 335 milionů korun na opravy místních silnic.“

děti na cyklostezkách a v městském provozu? Co v této oblasti aktuálně připravujete?

V citlivém období začátku i konce prázdnin vždy hlasitěji upozorňujeme na rizika, která na děti číhají v silničním provozu. Letos však kromě toho vyrazí BESIP za dětmi i na letní tábory. Připravil si pro ně program zaměřený na bezpečnost malých cyklistů. Mimo to podporujeme kampaň Na kole jen s přilbou, která probíhá přímo v terénu, a na začátku června jste se s ní mohli potkat na Šumavě.

V druhé polovině června vrcholí republiková dopravní soutěž mladých cyklistů. Soutěže se účastní více než sto tisíc dětí, nanečisto vyzkouší dopravní rizika a snad si je i lépe uvědomí. Jinak nedávno byl BESIP na zahájení cyklistické sezony na Jindřichohradecku nebo uspořádal pro děti Den s Besipem v Dačicích.

Foto: archiv Ministerstva dopravy ČR

S blížícím se obdobím prázdnin dovoluete otázku, zda plánujete letní dovolenou, a jak ji strávíte?

Ano, letní dovolenou plánuji v době vládních prázdnin. Kam pojedu, ještě není rozhodnuto – líbila by se mi kombinace moře a golfu.

Redakce

Sociálně právní ochrana dětí – nejčastěji kladené otázky a řešené problémy

2. Nebojte se kurátora

Cílem je působit na dítě, rodiče a jiné osoby a realizovat opatření k odstranění nebo zmírnění poruchy vývoje dítěte či problémů v rodině.

Sociální kuratel

... zaměřuje se na případy dětí vyžadujících zvýšenou pozornost (§ 6 odst. 1, písm. c), d) zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně právní ochraně dětí). Jedná se o děti, které zanedbávají školní docházku, experimentují s návykovými látkami nebo je zneužívají, žijí se prostitucí, spáchaly nějaké provinění či čin, který by jinak byl trestným činem, vícekrát spáchaly přestupek nebo jinak ohrožují občanské soužití a vedou zahálčivý a/nebo nemravný způsob života. Kurátor pro děti a mládež rovněž pracuje s dětmi, které se dopouštějí útěků z domova, a s dětmi, které vykazují další poruchy chování, mají výchovné problémy ve škole – např. mají konflikty s vrstevníky, nerespektují výchovné autority apod. Kurátor pro mládež spolupracuje také s dalšími subjekty, s nimiž dítě významně přichází do styku, např. se školami, neziskovými organizacemi; navštěvuje dítě v domácím prostředí či v jiném prostředí, kde se dítě zdržuje.

Jaká je role kurátora?

Kurátor zprostředkovává odbornou pomoc – např. psychologické poradenství, sociální terapii, krizovou pomoc, umístění dítěte na pobyt do střediska výchovné péče, ambulantní či pobytové služby pro pomoc při experimentování s návykovými látkami, při jejich zneužívání nebo při závislosti na nich, aj. Zaměřuje se na trávení volného času dítěte a pomáhá mu odstraňovat problémy související s jeho nežádoucím chováním – např. při vyhýbání se docházce do školy; směřuje rodiče k možnostem využívání mimoškolních aktivit dětí, zprostředkuje pomoc neziskových organizací pro doučování dítěte nebo pro vhodnou nabídku volnočasových aktivit, aj. Komunikace s rodiči a nezletilým dítětem probíhá prostřednictvím rozhovoru o událostech, které se staly; dítě je upozorněno na případné následky jeho protiprávního chování. Výchovný pohovor zaměřený na motivaci ke změně chování dítěte je obvykle veden v kanceláři kurátora. U dospívajícího je kurátor nápomocen při jeho

plánech do budoucnosti, probírá s ním možnosti bydlení, studia či zaměstnání po dosažení zletilosti, resp. po ukončení studia.

Pokud nelze jinak, využívá kurátor opatření dle zákona o sociálně právní ochraně dětí, a to vůči rodičům, jiným osobám zodpovědným za výchovu, vůči dítěti, příp. i vůči jiným osobám, které řádnou výchovu dítěte narušují. Dává podnět soudu k uložení vhodných opatření (soudní napomenutí, dohled) nebo návrh na předběžné opatření, kterým je nezletilý/mladistvý umístěn mimo rodinu.

Zvláštní pozornost kurátor věnuje dětem umístěným v ústavních zařízeních a na takovém umístění dítěte (zajištění dokladů, místa, doprovodu dítěte) se podílí ve spolupráci se soudem. S dítětem je průběžně v kontaktu, spolupracuje s pracovníky příslušných zařízení, s rodiči dítěte, příp. jinými příbuznými.

V rámci práce s rodinou spolupůsobí na zlepšení podmínek v rodinách obtížně vychovatelných nezletilých a mladistvých, s cílem umožnit jejich návrat do rodiny, případně nalézt jiné možnosti pobytu dítěte mimo ústavní zařízení.

Kurátor v trestním řízení

Intenzivně se sociální kuratel věnuje dětem, které spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem, a dětem ve věku nad 15 let, které spáchaly opakovaně přestupek nebo které spáchaly provinění (trestný čin).

V řízení ve věcech dětí mladších 15 let (nezletilých dětí) kurátor vypracovává zprávu o poměrech dítěte, účastní se i jednání před soudem a navrhuje uložení vhodného opatření.

V přestupkovém řízení s mladistvým do 18 let se kurátor účastní ústního jednání o přestupku.

Významnou úlohu má kurátor při trestním řízení s dítětem starším 15 let (mladistvým): účastní se vybraných úkonů trestního řízení, pro jeho účely vypracovává zprávu o poměrech obviněného a účastní se i soudního jednání, kde navrhuje uložení výchovného, ochranného nebo trestního opatření. Při řízení s nezletilými dětmi, které spáchaly čin jinak trestný, a ve vztahu k mladistvým, kteří spáchali provinění, spolupracuje kurátor rovněž s Probační a mediační službou.

U mladistvých ve výkonu vazby, ve výkonu trestního opatření odnětí svobody nepodmíněného nebo ve výkonu zabezpečovací detence, kurátor dítě navštěvuje, projednává s pracovníky zařízení možnosti jeho odborné přípravy na budoucí povolání, vyjadřuje se k možnosti podmíněného propuštění dítěte a účastní se soudního jednání o takovém návrhu. Dále spolupracuje s dítětem, rodinou, příp. s dalšími osobami na zajištění bydlení, vzdělávání, příp. zaměstnání dítěte po jeho propuštění.

K pomoci vede spolupráce

Při práci s rodinami spolupracuje kurátor zejména se školami a školskými zařízeními, včetně zařízení ústavních, se zdravotnickými zařízeními, včetně poraden pro závislosti a psychiatrických léčeben, se středisky výchovné péče, poradenskými a klinickými psychologi, krizovými centry, domy na půl cesty a neziskovými organizacemi pro pomoc mládeži propuštěné z výkonu ústavní nebo ochranné výchovy, z výkonu trestního opatření odnětí svobody nepodmíněného, s Policií ČR, se státními zastupitelstvími, s Probační a mediační službou a se soudy. Dále spolupracuje i s orgány obcí, občanskými sdruženími, úřady práce, charitativními a jinými organizacemi.

Redakce ve spolupráci s Oddělením sociálně právní ochrany dětí Magistrátu města České Budějovice

Voda a pitný režim

Špatný pitný režim je podle Světové zdravotnické organizace příčinou až šesti procent nemocí, a to nejen z důvodu špatné kvality přijímané tekutiny, ale také z jejich nedostatečného příjmu.

Voda je velmi významnou součástí lidského těla, které ji pak různými způsoby vylučuje. Za běžných podmínek ztrácí naše tělo 2 až 2,5 litru vody denně. Při vyšší tělesné zátěži nebo v teplém pracovním prostředí může docházet k vyšším ztrátám vody. Vypít bychom měli denně tolik tekutin, kolik jsme ztratili. Přibližně 2 litry, malé děti o něco méně.

Proč vlastně pít?

Dostatečný příjem tekutin zajišťuje správnou látkovou výměnu a dobrou funkci ledvin, ale také plnou výkonnost ostatních orgánů, tělesných a duševních funkcí. Pokud málo pijeme, projeví se to bolestí hlavy, únavou, malátností, poklesem fyzické i duševní výkonnosti. Zejména u dětí se snižuje schopnost sledovat vyučování a to může nepříznivě ovlivnit školní výsledky. Mírný, ale dlouhodobý nedostatek tekutin může mít za následek i vážné zdravotní poruchy.

Individuální záležitost

Potřeba tekutin závisí na mnoha faktorech, například na tělesné hmotnosti, věku, pohlaví, složení a množství stravy, tělesné aktivitě, teplotě a vlhkosti prostředí včetně proudění vzduchu, druhu oblečení a teplotě těla, aktuálním zdravotním stavu, zavodnění organismu atd.

Na potřebu pití může upozornit i pocit žízně, ale pozor, objevuje se až v okamžiku dehydratace a ztráty tekutin na úrovni 1–2 % tělesné hmotnosti. Pocit žízně se také snižuje ve vyšším věku. Na druhou stranu zvýšená potřeba příjmu tekutin může být příznakem i některých nemocí. Vyšší riziko dehydratace je u malých dětí a u starších osob, u osob s průjemovými onemocněními apod. Příznakem nedostatku tekutin je také sucho v ústech, oschlé rty a jazyk, malé množství tmavě žluté moči, sklon k zácpě a další. Příznakem nadbytku tekutin je časté močení, klidové pocení, vlhké ruce a nohy v normálních tepelných podmínkách. Dochází k přetěžování ledvin a srdce, což může vést postupně k jejich oslabování. Rovněž příjem většího

Foto: ilustrační, www.123rf.com

množství vody v krátkém čase není pro tělo zdravé a může způsobit až akutní, život ohrožující stav.

Nejzdravější je čistá voda z vodovodu, bez bublinek a cukru.

Víme, co pijeme

Člověk si kromě vody může bez obav dopřát pestřejší skladbu nápojů, jako vodu **ředěné ovocné a zeleninové šťávy**, neslazené a ne moc silné **čaje – zelené či ovocné**. V letních měsících si do sklenice s vodou přidejte pro chuť lístky máty, meduňky, citron, meloun či jiné ovoce. Vyhybejte se však levným sirupům, které obsahují hodně umělých sladidel, barviv a přidaných aromat.

Bylinné čaje bychom měli pít raději slabé a různé druhy, protože bylinky mají různé léčivé účinky, které by při nesprávném použití mohly způsobit zdravotní potíže. Některé vody obsahují také příliš velké množství minerálních látek a nelze je proto pít denně ve velkém množství. Středně a silně **mineralizovaných vod** bychom měli pít denně maximálně 1–2 sklenice. A je dobré střídat i značky.

Vody perlivé (sycené oxidem uhličitým) pijte výjimečně. Mohou způsobit žaludeční a některé další problémy spojené s trávením. Stejně tak slazené limonády, minerální vody, ovocné nektary apod. nejsou vhodné ke každodennímu pití. Cukr zvyšuje pocit žízně a přispívá ke zvýšené kazivosti zubů. Nadbytečná energie se ukládá do tukových zásob.

Kolové nápoje obsahují i kofein, který zvyšuje tvorbu moči. Je to lehce návyková látka, která vede k hyperaktivitě u dětí. Kyselina fosforečná, která je rovněž součástí kolových nápojů, pravděpodobně zvyšuje riziko odvápnění kostí.

Nadměrná konzumace **energetických nápojů** může být také zdraví nebezpečná, zejména v kombinaci s alkoholem. Kofein navíc ve vysokých dávkách vyvolává třes, bušení srdce, vede k podrážděnosti. Obsah cukru v těchto nápojích je vysoký a zvýšená konzumace může vést u dětí a mladistvých k nadvaze a obezitě. Do zdravého pitného režimu určitě nepatří **alkoholické nápoje**. I když se vedou polemiky o jistých ochranných účincích příjmu malého množství alkoholu, nadměrným a častým pitím si můžeme zdraví poškodit a stát se na alkoholu závislými.

Vyznáte se v balených vodách?

Spotřeba balených vod v České republice stoupá a nabídka na trhu je velká až nepřehledná. Spotřebitel by měl proto rozlišovat mezi jednotlivými druhy balených vod (kojeneckou, pramenitou, minerální a pitnou vodou), věnovat pozornost etiketám. Nepijte přímo z lahve, otevřenou láhev skladujte v chladnu a temnu a vodu co nejdříve spotřebujte. Kvalita balených vod může být negativně ovlivněna nevhodným skladováním. Všimněte si, jak jsou vody v obchodě skladovány, kupujte vodu co nejčerstvější, sledujte datum spotřeby

Marie Ticháková,

Poradna podpory zdraví, redakčně upraveno.

Projděte mateřstvím společně

To, co maminky v době před, při porodu a krátce po něm nejvíce potřebují, je podpora. Podpora v tom, že dokáží své dítě porodit a následně se o něj postarat.

Foto: Mateřstvím společně

Takové podpory se ženám stále v mnoha případech nedostává. V ordinaci u lékaře v rámci těhotenské poradny na ní mnohdy není čas, v porodnici o ženu a dítě pečují mnoho lidí, obtížně zde lze nabídnout individuální přístup. Možnost provázení těhotenstvím a přípravu na porod, vázání dětí do šátku, laktační poradenství, přednášky s rodičovskou tematikou a podpůrné rodičovské skupiny nabízí iniciativa **Mateřstvím společně**.

„Sama jsem se ocitla v situaci, kdy jsem potřebovala podporu, ale nevěděla jsem, na koho se obrátit. Spojila jsem se s doulou Zdeňkou Borovkovou a založily jsme Mateřstvím společně“, říká lektorka vázání šátků Kája Sukdolová. „Obě jsme mamin-kami dvou malých dětí, opustily jsme své původní profese a věnujeme se budoucím či čerstvým maminkám a jejich dětem“, dodává.

Jejich služby vyhledávají maminky, které potřebují poradit s kojením a ty, které chtějí své děti nosit v šátku. „Dá se říci, že jsme v tomto směru velmi flexibilní, protože v obou případech platí, že čím dříve, tím lépe. Jsme schopny většinou do jednoho či dvou dnů ženu navštívit v jejím domácím prostředí a nabídnout jí podporu“, vysvětluje paní Zdeňka, která vede přípravu na porod a doprovází budoucí maminky k porodu jako dula.

Kája Sukdolová pak již pátým rokem v Českých Budějovicích pořádá festival Světového týdne

respektu k porodu. „Respektem k porodu to vlastně vše začalo“, usmívá se paní Kája a vzpomíná, jak tehdy jako těhotná tuto akci náhodně navštívila a jak informace, která tam získala, změnily její vnímání těhotenství, porodu a mateřství. V „Mateřstvím společně“ se věnují i tématům, o kterých se příliš často nehovoří. Ve spolupráci s Žanetou Kubešovou vznikla pravidelná podpůrná skupina pro ženy po císařském řezu. Chystá se prožitkový seminář s Monikou Hasalovou.

Foto: Mateřstvím společně

Vysoké návštěvnosti se těšila přednáška MUDr. Máslové na téma Plodnost. A protože z miminek se rychle stávají větší a větší děti, mnozí rodiče uvítají přednášky a semináře s výchovnou tematikou.

V běhu je nyní inspirativní setkávání s Alianou Clarté k tématice Putování krajinou rodičovství.

**Více informací na
www.materstvimspelecne.cz
nebo na adrese
Riegrova 51, České Budějovice**

Redakčně upraveno.

Aktivity pro zdravotně postižené získaly cenu MOSTY

Bible v českém znakovém jazyce z dílny Jihočeské univerzity a českobudějovické 1. Centrum pro zdravotně postižené uspěly mezi 90 projekty za mimořádnou aktivitu nebo čin ve prospěch občanů se zdravotním postižením. Slavnostní vyhlášení vítězů v rámci XIII. ročníku ceny MOSTY 2015 proběhlo pod záštitou Livie Klausové 24. března v Českých Budějovicích.

Foto: archiv NRZP ČR

Cenu od roku 2003 uděluje Národní rada osob se zdravotním postižením ČR. Návrhy mohou podávat instituce státní správy a samosprávy, nestátní neziskové organizace, občanská sdružení, podnikatelské subjekty, zástupci sdělovacích prostředků a fyzické osoby.

Aktivity realizované v Jihočeském kraji se v rámci ceny objevují již pravidelně. V minulosti patřilo mezi nominované např. Jihočeské muzeum za zpřístupnění sbírek návštěvníkům se zdravotním postižením a speciální programy pro mentálně, sluchové a zrakově postižené. Zvláštní uznání získalo v roce 2014 město České Budějovice za Atlas přístupnosti objektů a jeho elektronickou verzi pro zdravotně postižené a občany na vozíku.

Redakce

Rozvoj dětské čtenářské dovednosti

Významnou součástí domácí přípravy na vyučování u dítěte mladšího školního věku je podpora rozvoje čtenářské dovednosti jako velmi důležité podmínky úspěšného vzdělávání.

Rychlost, s jakou se dítě naučí číst, je individuální a závisí na použité metodice výuky, na jeho vnitřní připravenosti (zralosti potřebných funkcí) a způsobu procvičování. Mezi šestiletými dětmi jsou i tací, kteří se naučí číst téměř bez pomoci dospělého či ještě před vstupem do školy, většina dětí však potřebuje od samého počátku pravidelné cvičení.

Jak postupovat doma?

V první řadě je potřeba vědět, podle jaké metodiky probíhá výuka čtení v první třídě, kterou dítě navštěvuje, aby bylo možné sladit způsob domácího procvičování s postupy praktikovanými ve škole. Vedle nejběžnější analyticko-syntetické metody (hláska – slabika – slovo), kterou většinou znají rodiče ze své zkušenosti, se v některých školách používá genetická metoda čtení či splývavé čtení (Sfumato). V případě těchto alternativních postupů je velmi důležité požádat vyučující o vysvětlení a nejlépe o ukázkou správného postupu při cvičení. První kroky domácího cvičení jsou vedeny většinou podle učebnice (slabikář, první čítanka), se kterou dítě pracuje jak ve škole, tak i doma.

Pokud se dítě úspěšně dostane přes první fázi nácviku a dokáže již číst slova a jednoduché věty, je vhodné přistoupit k výběru i jiných textů, než je školní učebnice. Opakované čtení již dříve přečteného textu může vést k tomu, že dítě text odříkává z paměti, aniž by četlo a cvičení je tak pro rozvoj čtenářské dovednosti téměř nefunkční.

Při výběru vhodného textu vycházíme:

- z dosažené úrovně dovednosti (zpočátku jsou vhodné texty psané pro dítě známým slovníkem, většími písmeny, celkově kratší)
- ze zájmu dítěte (zda půjde o pohádku, příběh, čeho se bude týkat...)

Foto: ilustrační, www.123rf.com

Čteme společně (dítě a dospělý)

V případě, že je dítě v takové fázi rozvoje čtenářské dovednosti, že musí veškeré úsilí věnovat vlastnímu čtení a nedokáže vnímat obsah čteného, necháme ho přečíst větu a následně mu jí přečteme ještě jednou v pomalém tempu, aby dítě mohlo sledovat obsah. Pokud již dítě obsah čteného alespoň částečně vnímá, můžeme využít metodu střídaného čtení, kdy čte dítě krátký úsek textu, následně pokračuje dospělý (stejným tempem jako dítě) a dítě sleduje v knize text pouze očima (podmínkou je použití záložky, či ukazování prstem) a znovu se vystřídají.

Velmi důležitou součástí nácviku je následné vyprávění přečteného. Postupujeme formou otázek, na které dítě odpovídá (nejlépe celou větou), postupně je vedeme k samostatnému vyprávění přečteného textu. Cílem takového cvičení je čtení s porozuměním.

Hlasité čtení pod vedením dospělého je důležité pro korekci chyb dítěte

V době, kdy je dítě ve fázi rozvoje techniky čtení, je pro něho tato činnost často značně zátěžová a dokud nevnímá dostatečně obsah čteného, tak také téměř nesmyslná. Proto je tak důležité věnovat této fázi rodičovskou pozornost a dítě motivovat.

Volbou přiměřeného textu i způsobu práce připravíme podmínky pro úspěšné cvičení. Pozitivní emoční zážitek pak příznivě ovlivní další snažení dítěte. Vhodnou motivací může být i pravidelná návštěva knihovny.

Důležité jsou pokroky, které se odehrávají v čase a které je vhodné monitorovat (audio záznam, čtenářský deník...).

Zvládnutí dovednosti vyžaduje pravidelnost

Dítě by mělo procvičovat hlasité čtení od kontrolou dospělého každý den a v ideálním případě by to nemělo vnímat jako domácí úkol, ale jako činnost, která mu přinese nové informace či zážitek a kterou si postupně i oblíbí.

V případě, že pravidelné cvičení nevede k očekávaným pokrokům, je potřebné se poradit s vyučujícím, který na základě pedagogické diagnostiky může pro dítě vytvořit plán podpory, jehož cílem bude překonat počáteční obtíže při rozvoji čtenářské dovednosti.

*PhDr. Hana Plucarová, psycholožka,
vedoucí pracoviště Pedagogicko-psychologické
poradny České Budějovice, redakčně upraveno.*

V knihovně jsou děti vítány

Přemýšlíte o společných aktivitách pro dlouhé období školních prázdnin? Zkuste vyplnit volný čas návštěvou knihovny. Můžete si zde s dětmi hrát, číst, učit se a bavit. Budete překvapeni, jak příjemně jste strávili společný čas, a to nejen o prázdninách...

Foto: Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích

Nabídku Jihočeské vědecké knihovny již využívají rodiče na rodičovské dovolené i prarodiče, kteří děti doprovázejí. Starší děti navštěvují knihovnu samostatně. K dispozici je jim velké množství knih a časopisů rozřazených podle věku i žánrů. K zapůjčení jsou i zvukové knihy. Nejmenším jsou určena lepopřelata a obrázkové knížky. Starším fantasy literatura, komiksy, knížky dobrodružné i romantické. Děti v knihovně najdou také řadu tematických encyklopedií a atlasů. Půjčovat si lze i hry a havalolamy. Nechybí počítače, přístup k internetu a díky wi-fi síti lze v knihovně používat i vlastní notebook.

Zájmu nejmenších čtenářů se těší tematické pořady

V průběhu celého roku pořádají zaměstnanci knihovny pro děti nejrůznější akce, jak v dětském oddělení, tak i na všech pobočkách. Možnost netradičního seznámení vždy s jednou knížkou mají děti např. díky Zauzlině – hadrové figurce vždy připravené k pomazlení i hraní, která dokáže dětem odpovídat na všetečné otázky a kouzlit s každou knihou. Součástí pořadu „Čtení se Zauzlinou“, určeného pro děti od tří do šesti

let, je také výtvarné tvoření s použitím nejrůznějších výtvarných potřeb a technik. Zúčastnit se mohou na pobočkách pravidelně jedenkrát měsíčně.

Pro prvňáčky je registrace v knihovně ZDARMA.

Každé první úterý dopoledne v měsíci je pak nejmenším a jejich doprovodu k dispozici dětské oddělení knihovny Na Sadech. „Dopoledne pro nejmenší“ probíhá od devíti hodin až do oběda. Dva podzimní říjnové dny patří knihovna Na Sadech a přilehlá zahrada dětem, dětským knihám, časopisům a hrám. V rámci festivalu je pro návštěvníky vždy připraven zajímavý kulturní program a děti mají možnost setkání se spisovatelem. Prostor zahrady zaplní divadlo, skákací hrad, připraveny bývají tvůrčí dílny. Po oba dva dny je nachystáno velké množství deskových her. **Letos festival přivítá děti ve dnech 7.– 8. října.**

Knihovna kromě knih půjčuje také deskové hry a havalolamy. Pravidelně jednou měsíčně pak na svých pobočkách organizuje „Dopoledne her

a havalolamů s Labyrintem“, při kterém mají děti možnost seznámit se a zahrát si nové hry. Možnost vyzkoušet si hru předtím než ji svým dětem koupí domů oceňují pak zejména rodiče.

Malí návštěvníci knihovny však nemusí zůstat jen u čtení a her. **Literární soutěže** Jihočeský úsměv nebo soutěž O nejhezčí jarní básničku organizuje knihovna pro děti, které si chtějí zkusit vlastní literární tvorbu. Mnoho akcí nabízí knihovna také o tradičních jarních a vánočních svátcích, kdy se zdobí perníčky, pletou pomlázky, rozsvěcí vánoční stromek... Informace o nich se děti dozví z webových stránek www.cbvk.cz, facebooku a kalendáře akcí, který každý měsíc knihovna vydává. Vstup na akce je zdarma a není podmíněn členstvím v knihovně.

Dětské oddělení Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích se nachází v centru města Na Sadech 27. S dětským čtenářským průkazem však mohou děti navštěvovat i všechny pobočky v okrajových částech města v Rožnově, na Vltavě, ve Čtyřech Dvorech a v Suchém Vrbném. Při výběru knížek se setkají s příjemným prostředím a milými knihovnicemi i knihovnicí, kteří jim rádi poradí a zodpoví dotazy.

Malí čtenáři se také mohou zeptat na e-mailu: pult@cbvk.cz. Roční registrace pro děti od druhého ročníku základní školy stojí 40 Kč.

Redakce

Navštívili jsme... Caplík provede od narození až po školu

Rozšíření provozu v nových prostorách Kulturního domu Vltava umožnilo mateřskému centru Caplík přivítat nové návštěvníky.

Foto: redakce

Radní Lucie Kozlová s Mirkou Caplovou při návštěvě centra.

Nabídka širokého spektra služeb se týká již **budoucích rodičů**, pro které je určen těhotenský kurz s nácvikem dýchání a teoretickými informacemi o průběhu samotného porodu. Současně se budoucí maminky mohou zapojit do cvičení gravid jógy.

Po porodu pokračuje **péče o čerstvé maminky**, které s kojenci mohou využít cvičení, masáže, rehabilitace ve vodě pomocí „**vaníčkování**“, které pomáhá k posilování svalů, a opět teoretickou přípravu v péči o nejmenší děti.

Navazující pohybové **aktivity pro batolata** jsou zaměřeny na nácvik samostatnosti při jednoduchých úkonech, a pohyb např. formou plavání, které centrum zajišťuje ve spolupráci s českobudějovickým centrem Arpida. Součástí programu pro nejmenší děti je také příprava na zahájení docházky do mateřské školky „**učíme děti respektovat autoritu a zvykat si střídání situací, kdy se musí poslechnout, věnovat pozornost a kdy je volná zábava. Tomu se děti učí např. v rámci aktivit, jako je výtvarné tvoření, společné zpívání**“, říká majitelka centra Miroslava Caplová.

Odpolední program v centru je určen dětem, které již navštěvují povinnou školní docházku na prvním stupni. **Školáci** využijí opět výtvarné dílny, především pro kluky od pěti let je určen program „**Malý kutil**“, zaměřený na práci se dřevem. „**Děti se naučí základní jednoduché dovednosti při opracování dřeva, jako je řezání, broušení, vrtání, šroubování**“, vysvětluje Miroslava Caplová, podle které dnes

mnohdy děti nemají k podobným aktivitám prostor doma. Rodiče se mezitím mohou věnovat vlastním pohybovým aktivitám či přednáškám.

Souběžně s programem je možné celodenní setkávání v prostoru bezpečné herny, určené převážně pro předškolní děti, pro které ještě nejsou vhodné venkovní herní prvky. V rámci prostor herny mohou rodiče využít místní nabídku občerstvení, včetně denně čerstvé polévky pro děti.

Počáteční obavy o zájem rodičů v nové lokalitě se brzy rozplynuly.

Mateřské centrum Caplík se nedávno přestěhovalo z obchodního komplexu v centru města do prostor městského kulturního domu na sídlišti Vltava. Podle vlastního zjištění nabídku centra využívají rodiče z obcí okolo Českých Budějovic, ale i z Týna nad Vltavou, Holubova nebo Českého Krumlova. Výhodou je poloha centra, možnost celodenního parkování zdarma, blízkost služeb, nákupních center a polikliniky. Docházku pěším návštěvníkům ze sídliště Máj umožnilo vybudování volnočasového

parku v prostoru bývalého vojenského cvičiště. Nové působiště umožnilo centru využít mnohem většího prostoru, který bylo současně možné lépe přizpůsobit nabídce služeb. Ty nyní mohou probíhat samostatně a nezávisle jedna na druhé. Rovněž větší herna umožňuje rodičům s nejmenšími dětmi volnější pohyb a větší komfort. Centrum nově umožňuje pořádání např. rodinných narozeninových oslav pro nejmenší včetně občerstvení. Provoz centra je soběstačný, funguje bez dotací.

Příměstské tábory po celé prázdniny

Centrum nezapomnělo ani na aktivity pro nadcházející prázdniny. Příměstské tábory s bohatým programem v rodinném prostředí počítají i s nepříznivým počasím. V rámci pětidenních cyklů (pondělí – pátek) se děti mohou těšit na canisterapii, exkurze u hasičů, aktivity na hosinském letišti, povídání se strážníky městské policie nebo setkání s hajným a zvířaty v lese. Příměstský tábor bude probíhat cca od 7:30 do 16 hodin po období letních prázdnin. V rámci jednotlivých turnusů se počítá s obměněným programem. Rodiče tak mohou děti přihlásit např. na dva různé prázdninové týdny.

Redakce

Foto: redakce

Vydal: Odbor sociálních věcí Magistrátu města České Budějovice
Redakční zpracování: **Miroslav Bína**, Grafické zpracování: **Zuzana Prokopová**
Tisk: **Inpress, a.s.**
Vaše případné dotazy, připomínky a náměty můžete zaslat na e-mail: **rodina@c-budejovice.cz**
Bulletin je zdarma.

